

V-SHU'BA.

“INSONGA E'TIBOR VA SIFATLI TA'LIM” YILIDA MAMLAKATNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY – IJTIMOIIY MASALALARI

“INSONGA E'TIBOR VA SIFATLI TA'LIM” YILIDA MAMLAKAT TARAQQIYOTINING IQTISODIY VA IJTIMOIIY MASALALARI

*To'raboyev Islomjon Ilhomjon o'g'li,
Zokirov Farrux Furqatjon o'g'li
Andijon davlat universiteti talabalari
toraboyevi0@gmail.com
farruxzokirovfz21@gmail.com*

Annotatsiya

Yurtimizda hozirgi paytda inson qadri qadirlanmoqda, shuningdek ta'lim sifatini oshirish uchun ko'p ishlar amalga oshirilmoqda. Ko'plab imkoniyatlar yaratilmoqda, mamlakatimizda ta'lim va tarbiyani yetarli darajada yetkazish yoshlarga bilim ko'nikmalardan iboratdir.

Kalit so'zlar: Ta'lim, odob-axloq, tabiya, inson qadri, yoshlar, insonga e'tibor

Avvalambor mamlakatimizda 2023-yil “Insonga e'tibor –sifatli ta'lim” deb prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tomonidan e'lon qilindi. Va shu yerda bir fikr yangraydi: Shu yurtda yashayotgan har bir insonning tinch va baxtli hayot kechirishi, uning sog'lig'i joyida bo'lishi, yaxshi ta'lim olishi, oilasini tebratishi uchun qanday sharoit kerak bo'lsa, hammasini yaratib berishga harakat qilyapmiz va bu yo'ldan aslo to'xtamaymiz.

Ta'lim sifatini oshirish – Yangi O'zbekiston taraqqiyotining yakkayu yagona to'g'ri yo'lidir.

Ko'rib turibmizki hozirgi paytda mamlakatimizda inson qadri ulug'lanib kelmoqda va butun dunyoni o'ziga qaratmoqda. Shundan kelib chiqadigon bo'lsak yurtimizdagi bu o'zgarish va islohatlar natijasini berib kelmoqda. Oldingi davrlardan o'laroq hozirgi davrda hamma narsa inson qadri uchun amalga oshirilmoqda. Yurtimizda insonga e'tibor va sifatli ta'lim sohasidagi muammolarga o'zimzning fikrlarni bildirib o'tsak.

Insonlarga qaratilayotgan e'tibor ularning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga olib keladi. Prezidentimizning ijtimoiy sohani rivojlantirish uchun 2023-yildagi dasturida 2024 yil 1 yanvardan boshlab pensionerga hisoblangan, lekin o'z vaqtida olinmagan pensiyani to'lash muddati 12 oydan 24 oyga uzaytiriladi.⁵⁰

⁵⁰ <https://review.uz/uz/post/ozbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyoyevning-2023-yil-uchun-murojaatnomasi-toliq-matn>

2023 yil 1 apreldan boshlab nogironlik idoralararo elektron ma'lumotlar almashinuvi asosida nogironlik belgilari aniq ko'rinib turgan, anatomik nuqsonlari bo'lgan, shuningdek, noxush klinik prognozga ega kasalliklar va asoratlarda fuqarolarning ishtirokisiz belgilanadi.

“Yangi O‘zbekiston” massivlarini rivojlantirish va aholining uy-joyga bo‘lgan talabini qondirish maqsadida 2023 yilda “Yangi O‘zbekiston” massivlari va 161 ta boshqa massivlarda yangi uy-joylar qurishning hajmlarini 1,6 baravarga oshirish nazarda tutilmoqda.

Tashabbusli byudjet amaliyotini hamda mahallalarning moliyaviy mustaqilligini kengaytirish maqsadida:

- 2023 yilda jamoatchilik fikri asosida shakllantiriladigan loyihalarni moliyalashtirish uchun Davlat byudjetidan 8 trln so‘m, shundan “Obod qishloq” va “Obod mahalla” dasturlari uchun 4 trln so‘m yo‘naltiriladi;
- 2023 yilda mahallalar infratuzilmasini rivojlantirish bo‘yicha loyihalar dasturlari doirasida amalga oshiriladigan tadbirlarni moliyalashtirish uchun Davlat byudjetidan 4 trln so‘m ajratiladi.

Ko‘rib turibmizki qilinayotgan ishlarni salmog‘i yo‘q. Bizning fikrimizcha insonga e‘tibor har doim shu masalalar bilan o‘rinlidir. Insonga e‘tibor, insonning qizqishlari, o‘zaro munosabatlari va ijtimoiy ahamiyati bilan bog‘liqdir. Bu insonning o‘ziga, oilasiga, do‘stlariga va jamoatga qulaylik ko‘rsatishga va ularning rivojlanishiga olib keladi.

Shu bilan teng ravishda sifatli ta‘limni ijtimoiy-iqtisodiy taraflarini dasturda ko‘rsak: Ta‘lim sifatini oshirish, sohani ilg‘or xorijiy tajriba asosida isloh qilish maqsadida:

- 2023 yil 1 sentyabrdan boshlab har bir tuman (shahar)ning bittadan umumiy o‘rta ta‘lim muassasasida o‘quvchilarni ikkita xorijiy til va bitta kasb-hunarga o‘rgatish amaliyoti bosqichma-bosqich yo‘lga qo‘yiladi;
- 2023/2024 o‘quv yilidan boshlab quyidagilar amaliyotga kiritiladi:
 - umumiy o‘rta ta‘lim muassasalarining 1-4-sinflarida o‘quvchilarni ilg‘or xorijiy tajriba asosida ishlab chiqilgan darsliklar bo‘yicha o‘qitish;
 - 5-9-sinflarda o‘quvchilarga umumta‘lim fanlaridan tayanch bilimlar berish;
 - 10-11-sinf o‘quvchilarining qiziqish va qobiliyatiga mos bo‘lgan ixtisoslashgan dasturlar asosida bilim berish.

2023/2024 o‘quv yilidan boshlab respublikaning barcha viloyatlari va Toshkent shahrida boshlang‘ich sinf o‘quvchilari bepul ovqat bilan ta‘minlanadi.

2023/2024 o‘quv yilidan boshlab davlat grantlari kollej va texnikumlarning dual ta‘lim shakli bo‘yicha ham ajratiladi.⁵¹

Yana bir masala, o‘qituvchilarni yurtimizdagi qadrini qanchalik yuksaltirsak shunchalik kelajak avlod bilimli va o‘z ishini usatasi bo‘ladi.

Bunda ham e‘tibor beradigan bo‘lsak ta‘limni rivojlantirish bu kelajakni ta‘minlash bilan barobar hisoblandadi. Ta‘lim zo‘r bo‘lsa millatning kelajagi yorqin ravishda bo‘ladi deb hisoblaymiz.

⁵¹ https://uza.uz/uz/posts/2022-2026-yillarga-molzhallangan-yangi-ozbekistonning-taraqkiyot-strategiyasini-insonga-etibor-va-sifatli-talim-yilida-amalga-oshirishga-oid-davlat-dasturi-togrisida_458521

Ta'lim sohasiga ham o'zimizning kuzatishlarimiz natijasida ko'plab qarashlarga ega bo'ldik.

1. O'qish va o'rganish: Boshlang'ich sifatini oshirish uchun, ilmiy kitoblar yoki onlayn ma'lumotlar o'qib tushuntirish kerak. Bu, ta'limning yaxshi bir qismidir.

2. Amaliy mashg'ulotlar: Sifatni oshirish uchun amaliy mashg'ulotlarni bajarish kerak, bu kabi yo'llar orqali o'zini sinab ko'rishingiz mumkin.

3. Tashqi intizom: Ta'lim sifatini oshirish uchun tashqi intizomning muhim ahamiyati bor. Bu, shaxsiy tarzda qabul qiluvchi tomonidan kuzatuvchi yoki mentorlikni olishni tashkillashtirishi mumkin.

4. Ozoddan ko'ra ustoz bilan ishlash: Sifatni oshirish uchun bir ozodlik holatida ishlash muhimdir, shuningdek ustoz bilan ham ishlash kerak.

5. Izohlash: Ta'lim sifatini oshirishda boshqa odamlarning fikrlari va mulohazalari juda muhimdir. Izohlash orqali yangi fikrlar va yondashuvlar topilishi mumkin.

6. Mustaqil ish: Mustaqil ish yaxshi ta'lim tizimining asosiy qismidir. Bu sizga endi nima bilasiz, nima bilmasangiz ham mustaqil ish orqali o'rganganingizni sinab ko'rishga imkon beradi.

7. Sabr va istiqomatlilik: Ta'lim sifatini oshirish uzluksiz sabr va istiqomatlilik talab qiladi. Yangi narsalarni o'rganishda xatoga tushish va qayta urinish kerak boladi, shuning uchun sabrli va istiqomatli bo'lish kerak.

8. Ta'limga muhtojlikni tanishish: Sifatni oshirish uchun ta'limga muhtojlikni tanishingiz kerak. Bu sizga nima bilasiz, nima bilmasangiz ham mustaqil ish orqali o'rganganingizni sinab ko'rishga imkon beradi.

9. Maqsadlarga erishish: Ta'limga muhtojlikni aniqlashdan so'ng, maqsadlarga erishish uchun bir rejalashtiruvchi yo'l belgilashingiz kerak. Bu sizning ta'lim jarayonida qaysi bosqichda ekanligingiz haqida tushuntirishi mumkin.

Shu maqsadlar bilan ta'limni olib boradigon bo'lsak ta'lim sifatimiz yanada oshisshi mumkin.

Mamlakatimizda yangi davr boshlanmoqda buni har bir fuqaro his qilishi lozim. Bizning maqsadimiz yurtimizda bo'layotgan islohatlarni insonlarni ongiga singdirib ularga o'z huquq-erkinliklari, ularga qilinayotgan e'tibor tushunchalarini yetkazib berishdan iboratdir.

Hurmatli ustozlar, har bir erishilayotgan natija ostida ustozlar turadi. Yurtimizda o'qituvchilarni qadri baland bo'lasa ta'lim sifati bundanda yuqori bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. <https://president.uz/uz> Ўзбекистон Республикаси Президентининг расмий веб-сайти

2. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining ijodiy-madaniy masalalar bo'yicha targ'ibotchilari uchun uslubiy qo'llanma.: qo'llanma / S.Xafizov, T.Arslonov, Sh.Jumanov, A.Halimov, B.Aminov, M.Zohidova. – Toshkent: Zarvaraq nashriyoti. 2022

3. https://www.norma.uz/oz/qonunchilikda_yangi/insonga_etibor_va_sifatli_talim_yilida_nimalar_belgilangan

4. <https://review.uz/uz/post/ozbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyoyevning-2023-yil-uchun-murojaatnomasi-toliq-matn>

“INSONGA E'TIBOR VA SIFATLI TA'LIM” YILIDA INVESTITSİYALARNI JALB ETISH JOZIBADORLIGI

Bauyetdinov Majit Janizaqovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Moliya kafedrası dotsenti, iqtisod fanlari bo'yicha filozofiya doktori (Phd),

Djumaniyazov Ubbiniyaz Ismayl uli

Qoraqalpog'iston qishloq xo'jaligi va agrotexnologiyalar institute tayanch

doktoranti

ubbiniyaz@mail.ru

Annotatsiya

Ushbu tezisda joriy yilda investitsiyalarni jalb etish jozibadorligi hamda dolzarb vazifalar qayd etilgan.

Kalit so'zlar: investitsiya, qishloq xo'jaligi investitsiyalar, suv resurslari, forum

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-fevraldagi PF-27-sonli 2022-2026 yillarda mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini “Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida farmoni qabul qilingan. Mazkur dasturning 26 maqsadida: Mamlakatda investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish, kelgusi besh yilda 120 milliard AQSH dollari, jumladan 70 milliard dollar xorijiy investitsiyalarni jalb etish choralari ko'rish to'g'risida aks etgan.

Davlat dasturining 72-bandida Davlat organlari va investorlar o'rtasida tuzilgan investitsiya shartnomalaridagi investitsiya majburiyatlarini elektron tarzda ro'yxatga olish tizimini ishlab chiqish.

73-bandta Respublikaning sanoat va ishlab chiqarish salohiyatini oshirish, iqtisodiyot tarmoqlariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishni kengaytirish orqali hududlarda yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish ifoda etilgan. Amalga oshirish mexanizmi sifatida 11 mlrd dollarlik xorijiy investitsiya o'zlashtirilishi buning evaziga 304 ta yirik ishlab chiqarish obyektlari va quvvatlarini ishga tushirish orqali 48,7 mingta yangi ish o'rinlarini tashkil etish ko'zda tutilgan.

74-bandida hududlarning investitsiya jozibadorligi har tomonlama baholash va hududlar o'rtasida investitsiyalarni jalb etishda sog'lom raqobatni shakllantirish uchun investitsiya standarti tizimi va investitsiya muhiti reytingini amaliyotga joriy etish hamda Toshkent shahrida II Toshkent xalqaro investitsiya Forumini o'tkazish belgilangan.[1]

Prezident Shavkat Mirziyoyev 27 fevral investitsiyalarni jalb qilish va sanoatni rivojlantirish masalalari yuzasidan yig'ilish o'tkazildi.

So'nggi yillarda barcha tarmoqlardagi dasturlarga 31 milliard dollarlik to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar jalb qilindi. Natijada o'tgan 5 yilda sanoat 1,4 barobar, eksport 1,5 barobarga oshdi.